

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-5-25 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-50/719-305
Karar Tarihi : 05.09.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER : Murat AYBER, N. Nur ONUKLU, Cihan BİLAÇLI

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.
- Resen

**D. HAKKINDA İNCELEME
YAPILANLAR :**

- As Çimento San. ve Tic. A.Ş.
İçeriova Alan Mevkii Kızılkaya Kasabası Bucak/Burdur
- Göлтаş Göller Bölgesi Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Bahadır BALKI, Dr. M. Fevzi TOKSOY
Çamlıca Köşkü Francalacı Sk. No:28 Arnavutköy/İstanbul
- Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Öznur İNANILIR,
Av. Aysu GÜNEŞ
Çitlenbik Sok. No:12 Yıldız Mahallesi 34349 Beşiktaş/İstanbul
- Konya Çimento Sanayi A.Ş.
Horozluhan Mah. Ankara Cad. Cihan Sk. No:15 Selçuklu/Konya

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** As Çimento San. ve Tic. A.Ş., Göлтаş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş., Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş. ve Konya Çimento San. A.Ş.'nin anlaşarak bölge paylaşımında bulunmaları sonucunda hazır beton fiyatlarının yükseldiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle, As Çimento San ve Tic. A.Ş (AS ÇİMENTO), Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ÇİMSA), Göлтаş Göller Yöresi Çimento Sanayi Tic. A.Ş. (GÖLTAŞ) ve Konya Çimento Sanayi A.Ş. (KONYA ÇİMENTO) tarafından anlaşma yoluyla coğrafi pazarların paylaşıldığı, bu nedenle Konya ilinde çimento bulmanın zorlaştığı, hazır beton santralleri başta olmak üzere müşterilerin KONYA ÇİMENTO'dan mamul tedarik etmek zorunda kaldıkları iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 04.06.2013 tarih ve 3497 sayı ile intikal eden ve gizlilik talebi bulunan şikâyet başvurusu üzerine hazırlanan 09.07.2013 tarih ve 2013-5-25/İİ sayılı ilk inceleme raporu Rekabet Kurulunun 18.07.2013 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 13-46/612-M sayılı Rekabet Kurulu kararıyla şikâyete konu teşebbüsler

hakkında önaraştırma yapılması kararlaştırılmıştır. Bunun sonucunda düzenlenen 26.08.2013 tarih ve 2013-5-25/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, 4054 sayılı Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I.İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) İhbar konusu çimento pazarını içerdiğinden ilgili ürün pazarı “çimento” olarak belirlenirken ilgili coğrafi pazar İç Anadolu Bölgesi olarak belirlenmiştir.

I.1. Pazar Paylaşımı İddiası

- (6) Önaraştırma sürecinde tarafların toplam çimento satışları içinde ilgili coğrafi pazardaki illerin her birinin payı incelenerek ticaretin olağan akışına aykırı bir bulgunun olup olmadığı değerlendirilmiştir. İncelenen veriler arasında en dikkat çeken, 2013 yılı boyunca KONYA ÇİMENTO satışlarının KONYA ilinde yoğunlaşması, buna paralel olarak komşu illerin toplam satış hacmindeki paylarının azalması olmuştur. Mevsimsellikten arındırma amacıyla 2012 Şubat ayı 2013 Şubat ayı ile karşılaştırılmıştır. 2012 Şubat ayında KONYA ÇİMENTO'nun Konya ilindeki satışları toplam satışların (.....) 'una karşılık gelirken 2013 Şubatında bu oran (.....)'a yükselmiştir. 2012 Haziran ayında da KONYA ÇİMENTO Konya ili satışları toplam satışlarının (.....)'sı iken 2013 Haziran ayında bu değer (.....) olmuştur. Diğer teşebbüslerin kendi yerleşik oldukları illerdeki satışları ile komşu illerdeki satışlarının oranında bu denli kayda değer bir değişime rastlanmamıştır.
- (7) Söz konusu belgelerin tetkikinden ve önaraştırma sürecinde yapılan incelemelerden taraflar arasında fiyatların birlikte tespiti yahut coğrafi pazarların ya da müşterilerin paylaşılması yönünde bir anlaşmanın akdedildiğine ilişkin somut bir emare, şirket içi yahut şirketler arası bir iletişim izi bulunamamıştır.
- (8) Buna karşılık özellikle KONYA ÇİMENTO olmak üzere her bir teşebbüsün kendi coğrafyasındaki satışlarını hacmen ve nispeten artırmasının nedenleri araştırılmıştır. Önaraştırma taraflarından KONYA ÇİMENTO Satış ve Pazarlama Koordinatörü Sedat ÖZTÜRK yerinde inceleme esnasında şirketi adına durumu açıklamıştır. Sedat ÖZTÜRK, son bir yılda Konya merkez ve ilçelerinde başlayan ve devam eden çok sayıdaki proje nedeniyle fabrikalarının Konya yöresinin talebini dahi güçlkle karşılayabildiğini öne sürmüştür. Bu kapsamda örnek oluşturmak üzere, *Konya merkez ve ilçelerde yerleşik daimi müşterilerden İlci İnşaat ve Ticaret A.Ş.'nin Avşar Barajı ve Bozkır ilçesindeki 125 kilometrelik Ahi kanalı projelerinin beton ihtiyacını karşıladığı* belirtilerek *bu iki işin gerektirdiği çimentonun önceki yıllarda karşılaşılan toplam talebe göre dahi yüksek olduğu* ifade edilmiştir.
- (9) Olası bir pazar paylaşımı neticesi KONYA ÇİMENTO'nun rakip teşebbüslerin yerleşik oldukları illere girmekten imtina edip etmediğinin tespiti gayesiyle teşebbüsün ÇİMSA'nın yerleşik olduğu 243 kilometre uzaklıktaki Niğde'ye satışları faturaların tamamı incelenmek suretiyle değerlendirilmiştir. KONYA ÇİMENTO Niğde'deki müşterisi (.....)'ne 2013 yılında düzenli olarak çimento tedarikine devam etmiştir. İki teşebbüs arasındaki çimento tedarikinde uygulanan fiyat 2013 Ocak ayındaki ton başına (.....)Türk Lirası düzeyden Temmuz ayında ton başına (.....) Lira seviyelerine gelmiştir. Belirtilen fiyatlar ton başına bant teslim bedel olup yıl içinde değişmekle birlikte ton başına en az (.....) en çok da (.....) Türk Lirası nakliye bedeli uygulanmıştır. Böylece “şantiye teslim” olarak adlandırılan toplam çimento bedeli yıl içinde (.....)Türk Lirası ile (.....) Türk Lirası arasında dalgalanma göstermiştir. Haziran ayında dört parti halinde (.....) kadar, Temmuz ayında da 20 partide yaklaşık (.....) çimento sevk edilmiştir. Satışa konu

çimento miktarı azalmadığı gibi fiyat seviyesi de yükselmemiştir. Bunun yanında ÇİMSA'nın Konya'da yerleşik müşterilerine uyguladığı fiyat 2013 yılı başından Haziran ayına kadar düşüş göstererek ton başına (.....) seviyesine gerilemiştir. Bu veriler KONYA ÇİMENTO ile ÇİMSA arasında coğrafi pazarların paylaşıldığı iddiasını zayıflatmaktadır.

- (10) KONYA ÇİMENTO'nun, rakibi GÖLTAŞ'ın yerleşik olduğu 275 kilometre uzaklıktaki Isparta ilinde bir adet hazır beton tesisi müşterisi olduğu ((.....)) görülmüştür. Bu müşteriye olan satışların da incelenen dönem boyunca sürdüğü görülmüştür. Buna karşılık GÖLTAŞ'ın Konya'daki hazır beton imalatçısı müşterisi Arslan Oto da çimento alımına bu teşebbüsten devam etmektedir. Dolayısıyla her iki teşebbüs de birbirlerinin yerleşik olduğu ildeki birer adet müşterilerine çimento tedarikine devam etmektedir.
- (11) AS ÇİMENTO'nun 345 kilometre uzaklıktaki Konya'da başlıca beş adet müşterisi bulunmakta olup bunlardan biri ekonomik bütünlük içerisindeki AS-ADO Konya hazır Beton tesisidir. AS ÇİMENTO tarafından Konya'ya satılan çimento miktarında önemli bir düşüş görülmemiş, bununla birlikte fiyat düzeyinin de 12 ayda (.....)'den (.....) düzeyine çıktığı görülmüştür. Enflasyon oranının dahi altında kalan bu artışın Konya'daki AS ÇİMENTO müşterilerini caydırma ve –iddia konusu- pazar paylaşımı gereği KONYA ÇİMENTO'ya yönlendirme etkisi olmayacağı açıktır.
- (12) İhbar dilekçesinde ayrıca Isparta ilinde GÖLTAŞ'ın tekelleştiği ifadesi yer almaktadır. Buna mukabil AS ÇİMENTO'nun Isparta'da yerleşik en büyük müşterisi(.....) 'a 2013 yılı ikinci çeyreğinde sattığı çimento miktarı (.....) olup teşebbüsün 2012 yılının tamamında tedarik ettiği (.....) değerine sadece üç ayda ulaşılmıştır. AS ÇİMENTO'nun Isparta'da yerleşik hazır beton imalatçısı müşterisi (.....) ile yeniden satıcısı (.....) da AS ÇİMENTO'dan çimento alımlarını artırarak sürdürmektedir.

I.2. Resen İncelenen Bulgular

- (13) KONYA ÇİMENTO faturalarının tetkikinden, mezkûr teşebbüsün Antalya'da kiralama yoluyla işletmesini devraldığı hazır beton tesisinin çimento gereksinimini rakibi konumundaki AS ÇİMENTO'dan karşıladığı görülmüştür. Bahse konu iki teşebbüsün birbirlerinin coğrafi pazarlarına girmemek amacıyla karşılıklı olarak çimentoyu birbirlerinden tedarik ettikleri kuşkusuna ortaya çıkmıştır. Ancak AS ÇİMENTO'dan alınan evrakta bu teşebbüsün Konya'daki hazır beton tesisine çimento sevk etmekte olduğu kaydına ulaşılmıştır. Buna paralel olarak, yerinde inceleme esnasında AS ÇİMENTO hazır beton tesisine AS ÇİMENTO logolu silobus ile çimento getirildiği gözle tespit edilmiştir.
- (14) Her ne kadar ihbarda pazar paylaşımı ve bunun sonucunda rakip teşebbüslerin Konya pazarına girmemesi yahut girememesi sonucu talebin karşılanamaması konu alınmış ise de, pazar paylaşımının muhtemelen fiyat artışı sonucunu doğuracağı değerlendirilmesinden hareketle fiyat hareketleri incelenmiştir. Elde edilen belge ve bilgilerin derlenip analize uygun hale getirilmesi sonucu, Konya ilinde KONYA ÇİMENTO tarafından uygulanan çimento fiyatlarının –müşteri özelinde değişmekle birlikte- 01 Ocak 2013 tarihinden 31 Temmuz 2013 tarihine kadar % 1 ile 7 arasında artış gösterdiği belirlenmiştir.

I.3.Genel Değerlendirme

- (15) Her biri belirli coğrafyalarda çimento pazarında birbirlerine rakip konumda olan dört adet teşebbüsün fiyat anlaşması ya da pazar paylaşımı içinde bulduklarına dair iddia ispatlanamadığı gibi mevcut piyasa verilerine göre, olası bir pazar paylaşımının rakamsal belirtilerinin dahi görülmediği kanaati hâsıl olmuştur. Nitekim çimento sağlayıcısı bir teşebbüsün bir ya da daha fazla rakibi ile pazar veya müşteri paylaşımı içinde olması halinde rakip teşebbüslerin yerleşik olduğu illerde bayilik ya da müşterilik ilişkisini sona

erdirmesi yahut o bölgelerdeki müşterileri bölgeyi terk ettiği rakibe yönlendirmek için mal sevkiyatını sekteye uğratması ve/veya fiyatları artırması beklenir. Oysa vakada her bir teşebbüsün rakiplerinin yerleşik olduğu pazarlara satışı sürdüğü gibi fiyatlarda da kayda değer bir artış gözlenmemiştir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(05/09/2013 tarihli ve 13-50/719-305 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 05/09/2013 Tarih ve 13-50 Sayılı Toplantısında görüşülen "As, Göltaş, Çimsa ve Konya Çimento Fabrikalarının Bölge paylaşımında bulunmaları sonucunda Hazır beton fiyatlarının yükseldiği iddiası"na yönelik olarak Kurulun aldığı şikayetin reddi ile soruşturma açılmaması kararına aşağıdaki gerekçeler nedeniyle karşıyım.

1. İddia konusu bölge paylaşımına yönelik olup, konuyla ilgili hazırlanan ön araştırma raporunda Konya Çimento'nun Ocak 2012'den Haziran 2013'e kadar Konya ilindeki satışlarını %(.....)'den %(.....)'e çıkardığı, bu pay artışının Konya'da yürütülen büyük ölçekli projelerden kaynaklandığı belirtilmiş, ancak bu artışın rakamsal verilerine yer verilmemiştir.
2. Raporda; ayrıca, diğer çimento fabrikalarının buldukları bölgelerdeki paylarına yönelik herhangi bir inceleme yapılmamış, bu bölgelerdeki diğer teşebbüslerin satışlarına ilişkin rakamsal ve yüzdesel tespitlere yer verilmemiştir. Sadece Konya dışındaki diğer teşebbüslerin diğer bölgelerdeki sınırlı sayıdaki satışlarından bahsedilmiş bu satışların anılan bölgelerde ne kadarlık bir pazar payına karşılık geldiğinden söz edilmemiştir. Bahse konu örnekler önemli olmakla birlikte bu haliyle bölge paylaşımına yönelik iddiayı karşılamaktan uzaktır.

Raporda yer verilen bilgi, belge ve açıklamalardan hareketle bölge paylaşımına yönelik iddiaların yeterince açıklığa kavuşturulamaması nedeniyle Kurulun soruşturma açmak yerine iddiaları reddetmesi kararına karşıyım.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi